

12 RÖPIRAT.

Budapest 1886. november

VII. évfolyam

II. füzet.

Az október 29-ki budapesti antiszemita értekezlet.

A mérsékelt ellenzéki antiszemita és függetlenségi s 48-as antiszemita képviselőkből alakult központi végrehajtó bizottság által f. é. október 29-re egybehívott bizalmas értekezlet a fővárosi és vidéki antiszemita elvbarátok élénk részvétele mellett tartatott meg, a végrehajtó bizottságnak Újvilág-utca 14. sz. a. újonnan berendezett hivatalos helyiségében. Még számosabban jelentek volna meg a vidékről, ha a fővárosban az időben még uralkodott cholera sokakat vissza nem tartott volna a Budapestre utazástól.

Az értekezlet jellege, a mint előre is jelezve volt, bizalmas volt, azaz nem nyilvános gyűlés volt, a melyen mindenki részt vehetett volna, s a mely nyilvános gyűlést a rendőrségnek is be kellett volna jelenteni, hanem az október 29-ki értekezlet az országgyűlési antiszemita képviselőkből alakult végrehajtó bizottság saját hivatalos helyiségeiben, csupán csak a külön meghívott elvbarátok részvétele mellett ment végbe.

Az értekezlet ezen *bizalmas* jellegéből önként folyik az is, hogy se a résztvevő tagok neveit, se az értekezlet lefolyását, az azon tartott beszédek vázolásával, részletesen nem közölhetjük. E részben maga az értekezlet is kimondotta, hogy az értekezletnek csupán csak főeredményei közölhetők a lapokban, és pedig csakis abban a formában, a melyben azt maga a végrehajtó bizottság megállapítja.

Mi is tehát csak ezen keretben hozhatunk az értekezlet megállapodásairól közleményt; a mi természetesen nem zárja ki azt, hogy az értekezlet közölhető megállapodásaiból a következtetéseket a saját magunk szempontjából le ne vonjuk.

Az antiszemita pártügyeknek a vezetését a választások körül kezébe vett végrehajtó bizottság, miként múlt füzetünkben is olvasható, a következő tagokból áll: a mérsékelt ellenzéki antiszemita párt részéről; báró Andreánszky Gábor, Csúzy Pál, Istóczy

Gyöző, dr. Komlóssy Ferencz és dr. Nendtvich Károly. A függetlenségi és 48-as antiszemita párt részéről: dr. Rácz Géza, Szemecz Emil, Vadnay Andor, Veres József és Verhovay Gyula, a kik közé az értekezlet napján még Ónody Géza is felvétellett.

Ezen, 11 tagból álló végrehajtó bizottság fogja tehát vezetni a jövő évi antiszemita választásokat.

Az értekezleten a mérsékelt ellenzéki antiszemita párt végrehajtó bizottsága részéről Istóczy Gyöző, a függetlenségi és 48-as antiszemita párt részéről pedig Verhovay Gyula elnökölt, s a tárgysorozat egyes pontjai szerint felváltva vitték az elnöki tisztet.

A bizalmas értekezlet a két ellenzéki árnyalatnak megfelelőleg s az elvi álláspont különös hangsúlyozásával, a két külön, azaz mérsékelt ellenzéki antiszemita s függetlenségi és 48-as antiszemita pártként való szervezkedéshez hozzájárult, kimondván egyúttal azt is, hogy egymást a jövő választásoknál kölcsönösen támogatni fogják. E czélok szabatosabb körvonalozására s a pártprogramm megállapítására a végrehajtó bizottság manifesztumot fog kibocsátani s a kerületeket felhívja, hogy a végrehajtó bizottsággal összeköttetésbe lépjenek. Végül a pártsajtó, a hivatalos párthelyiség s a kerületek viszonyait beszélték meg. A szervezkedésre felhívó manifesztum ismertetni fogja az alapot, t. i. a két külön pártban való szervezkedést, s felhívja a választókat, hogy a kerületek viszonyaira, vagy a jelöltekre vonatkozólag a végrehajtó bizottsághoz forduljanak. Ajánlja a kerületenkint való szervezkedést, olvasókörok felállítását stb. A végrehajtó bizottság e manifesztumon kívül röpiratokat is fog kibocsátani, s felváltva az ország több helyén népgyűléseket rendez a tél és a tavasz folyamán. A végrehajtó bizottság elnökeiül a függetlenségi és 48-as antiszemita párt részéről Ónody Géza, a mérsékelt ellenzéki antiszemita párt részéről Istóczy Gyöző választatott meg. A külön közjogi és politikai kérdéseket a két párt ezentúl teljes figyelmére fogja méltatni, s ezt a manifesztumban is kifejezi. A kerületekre megállapodás csak általánosan történt, de több kerület számára már a jelölt személyében is történt megállapodás, s ez irányban az akciónak már most való megindítását a többi pártok magatartásától teszi függővé. A függetlenségi és mérsékelt ellenzéki antiszemita pártok közt a kerületekben netán felmerülhető összeütközés elkerülése végett a végrehajtó bizottság már eleve intézkedett, s elvileg az akcióban megállapodott.

Az értekezlet tanácskozásai a legsimábban folytak le, s a megállapodások mind egyhangúlag hozattak. Olyannyira át volt mindenki hatva az egyetértés szükségességétől, hogy tartózkodtak

oly kérdéseknek még csak megpendítésétől is, a melyek esetleg egyenetlenségre adhattak volna okot.

Az értekezlet e kedvező lefolyása és sikeres munkálkodása biztosítékot szolgáltat az iránt, hogy az antiszemiták két politikai árnyalata a végrehajtó bizottságban is a legsikeresebben fog működni arra a célra, hogy a talajt a jövő évi általános képviselőválasztásokra kellőleg előkészítse.

A két végrehajtó bizottság azon kérdésekben, a melyek csak az egyik pártárnyalatot illetik, külön fog eljárni, s ennél fogva a kerületekhez intézendő felhívást is külön-külön fogja a két végrehajtó bizottság kibocsátani, s az eldöntés is a függetlenségi és 48-as antiszemita kerületekre, illetve képviselőjelöltekre nézve kizárólag a függetlenségi és 48-as antiszemita párti végrehajtó bizottságot, a mérsékelt ellenzéki, illetve közjogi alapon álló kerületekre és képviselőjelöltekre nézve pedig kizárólag a mérsékelt ellenzéki antiszemita végrehajtó bizottságot fogja illetni.

A fentebb vázolt új szervezkedésben megvan találva a biztos alap, a melyen a választásoknál sikeresebben járhatunk el, mint 1884-ben eljártunk, mert most senkinek a politikai elve nincsen – habár csak látszólagos – veszélyben sem azzal, hogy antiszemita képviselőjelöltnek fellép; mert, ha a jelölt mérsékelt ellenzéki elvű, az antiszemita jelző felvételével nem fenyegeti az a veszély, hogy őt szélső baloldalinak tartsák, viszont, ha függetlenségi és 48-as párti jelölt felveszi az antiszemita jelzőt is, nem fenyegeti az a veszély, hogy őt közösgüyesnek tartsák.

Aztán a két politikai árnyalat közti esetleges összezörrenéseknek is eleje van ezentúl vége; mert most az antiszemiták elmondhatják egymásról, hogy „Clara pacta, boni amici”.

A börzeadó Németországban és – nálunk.

A „Budapesti Hírlap” éber figyelemmel kíséri a tőzsdeadó eredményeit Németországban. E lap f. é. augusztus 10-ki számában a német tőzsdeadó eddigi eredményeiről a következő közleményt hozta:

„A magyar országgyűlés múlt ülészakájában is fölmerült a tőzsdeadó kérdése, melyet szakférfiaink is figyelemreméltónak mondtak, habár eredményt nem is vártak tőle. A kormány utasított is e kérdés tanulmányozására. A dolgok ily állása mellett kétségkívül nem lesz érdektelen számokban kimutatni a tőzsdeadó eredményét Németországban. A német birodalom bevételei között ez évi április 1-től június végéig tőzsdeadó czímen bevétetett 1,962.976 márka, mely összegből csak június hónapra

600.814 márka esik. Az életbeléptetés óta bevétetett tehát októberben 973.166 márka, novemberben 511.063 márka, decemberben 570.554 márka, januárban 614.043 márka, februárban 682.479 márka, márcziusban 1,011.838 márka, áprilisban 720 328 márka, májusban 641.834 márka, júniusban 600.814 márka, tehát összesen 9 hónap alatt 6,326,119 márka. Az a jövendülés tehát, hogy az új tőzsdeadó Németország bevételeire nézve jelentéktelen fog maradni, az eredmény által fényesen megczáfoltatott.” Ugyanazon lap f. hó 5-iki száma szerint pedig a német tőzsdeadó egy egész évre, vagyis az 1885. október 1-től 1886. október 1-ig terjedő időre 8,002.333 márkát, vagyis osztrák értékben körülbelül *ötödfél millió* frtot jövedelmezett.

E szerint tehát gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter vajmi rosszul volt informálva akkor, a mikor a f. é. májusban a közgazdasági bizottság illető ülésén Istóczy Győző börzeadó-törvényjavaslata ellen- azt a kifogást is tette, hogy Németországban is jelentéktelen a tőzsdeadóból befolyó jövedelem, mert 1885. októbertől, vagyis ezen adó behozatala napjától fogva egész 1886. april hóig csakis egy millió és néhány százezer márka folyt be a tőzsdeadóból. Ismételjük a fentebbi adatok világitása mellett, hogy a miniszter úr rosszul volt informálva, mert azt nem tehetjük fel a nemes grófról, hogy a börzezsídok érdekében tudva valótlanságot mondott a közgazdasági bizottságban.

A pénzügyminiszter úr, a képviselőház f. é. april 14-ki ülésében a törvényjavaslat fölött tett nyilatkozatában fennen tiltakozott az ellen is, hogy a börzeadó kérdése zsidókérdés lenne.

Nohát az azóta történt dolgok bőven bebizonyították, hogy nagyon is zsidókérdés.

Először is ott van az a körülmény, hogy a ház Istóczy törvényjavaslatát nem egyedül csak a pénzügyi bizottsághoz, a melyhez minden adóügyi javaslat utaltatni szokott, hanem a *közgazdasági* bizottsághoz is utasította.

S itt kérjük: melyik adóügyi törvényjavaslattal történt meg az, hogy a közgazdasági bizottsághoz is utasított? 1867 óta *egyetlenegyvet sem*.

A kormány adóügyi javaslatai bármily károsak, sőt vészesek lettek is legyen közgazdasági fejlődésünkre, mindig csakis kizárólag a *pénzügyi bizottsághoz* utasítottak, a mely bizottság csakis azt nézte, szükséges e az államnak az ama javaslat folytán remélhető jövedelem vagy nem? Mit mondunk?! Dehogy is nézte, – hanem simpliciter megszavazott mindent, a mit a pénzügyminiszter kívánt. Miért kellett tehát egyes-egyedül a börzeadó-törvényjavaslat-tal kivételt tenni ? Azért, mert a közgazdasági bizottságnak ez adónemet közgazdasági szempontból helytelenítő előzetes határoza-

tával elejét akarták venni annak, hogy a javaslatot annakutána tárgyalandó pénzügyi bizottság valamikép meg ne találja véletlenül szavazni, *pénzügyi* szempontból a börzeadó-javaslatot.

Pedig a t. kormánynak fölötte alaptalan volt e félelme. Hiszen a pénzügyi bizottságban is Wahrmann úrral körülbelül ugyanazok a matadorok ülnek, a kik a közgazdasági bizottságnak is tagjai, s így, valamint visszavetették ezek az urak Istóczy javaslatát a közgazdasági bizottságban, úgy ezen bizottság előleges határozata nélkül is visszavetették volna azt a pénzügyi bizottságban.

Aztán volt-e eset arra 1867 óta, hogy a pénzügyi bizottság valamely adóemelést vagy új adó behozatalát ellenezte volna? Soha! Kivételt egyes-egyedül a börzeadó-törvényjavaslat képezett. S váljon miért? Azért, mert ez az adó majdnem kizárólag a *zsidókat*, a zsidó börziánereket sújtja!

Ezért lett úgy a közgazdasági, mint a pénzügyi bizottságban az a határozat hozva, hogy a tőzsdeadó behozatala ez idő szerint nem czélszerű; mindamellett a kormány a kérdés tanulmányozására utasítatik

Tanulmányozni egy adó kérdését akkor, a mikor az 1887-ik évre a pénzügyminiszter 22 millió deficitet előirányoz, voltaképen pedig 50-60 millió hiányt kell neki a jövő évben fedeznie!

Bezzeg nem sokat tanulmányozza a t. pénzügyminiszter úr a bélyegdíjak felemelésének, a postaportomentesség megszorításának s a vasúti szállítási adó felemelésének kérdéseit, a melyeknek útján a jövő évi deficitet néhány százezer forinttal, mondjuk egy millió forinttal csökkenthetni véli! S abban is biztosak vagyunk, hogy a filozemita képviselőházi többség nem fogja előbb a közgazdasági bizottságot megkérdezni aziránt, valjon például a vasúti szállítási adó felemelése nem fog-e káros kihatással lenni, főleg az áruforgalomra! S aztán a pénzügyi bizottságnak még kevésbé lesznek ezen adófelemelések ellenében „közgazdasági” aggályai, hanem megszavazza majd vakon azokat a kormánynak.

Mert hát a bélyeget az alperesek fizetik, a kik legtöbbször keresztény-magyar emberek és nem zsidók, mert a zsidók felperesek szoktak lenni. A portomentesség megszorítása is sújtani fogja a közművelődési, jótékonyági intézeteket, gazdasági egyesületeket stb., nem pedig a semmiféle hazai közczélokért nem lelkesülő zsidóságot; a vasúti szállítási adó felemelése folytán se a *zsidó* kereskedők vesztenek, mert ezek a mezőgazdasági és ipari termékek vételára meghatározásánál figyelembe veszik a felemelt szállítási adót is, s annyiival kevesebbet fizetnek a gazdaembernek gabonájáért s az iparosnak iparczikkeiért.

Nem világos dolog-e tehát, hogy akkor, a mikor a kormány a börzeadó behozni nem akarja, a mely majdnem kizárólag azsidókat sújtaná, – ezt a *zsidók kedvéért* nem teszi, s így a börzeadó kérdése nyilván az *antiszemitizmus* kérdé se ?!

De a t. pénzügyminiszter úr a legutóbbi hetekben egy alkalommal akarata ellen önmaga is beismerte, hogy a börzeadó *zsidókérdés*.

Ugyanis, mikor a f. é. október 30-ki képviselőházi ülésben a pénzügyminiszter úr 22 millió deficités költségvetését előterjesztette, az új adóemelések hallatára egy ellenzéki képviselő közbekiáltotta neki: „*Hát a börzeadó hol marad?*” A deficités budget rossz fogadtatása miatt ideges volt pénzügyminiszter úr azt híve, hogy valamelyik ármányos antiszemita képviselő zavarja őt közbekiáltásával, rátámadt az ő pénzügyi bölcsessége bámulatába pedig némán elmerült volt báró *Andreánszky Gáborra*, e szavakkal: „*Majd ha báró Andreánszky Gábor képviselő úr ül ezen a helyen s nem én!*”

Hát ezzel a kifakadásával a t. pénzügyminiszter úr önmaga, czáfolta meg f. é. ápril 14-ki, fentebb említett kijelentését, hogy a börzeadó kérdése „nem zsidókérdés” sőt világosan beismerte azt, hogy valamint a börzeadó, úgy a zsidókat megfélemező egyéb törvények hozatalát is csak akkor remélheti a nemzet, ha az antiszemiták kormányra jutnak.

Mi antiszemiták igen köszönjük a miniszter urnak ezen korteskedését az antiszemita képviselők mellett; s reméljük, hogy a jövő évi választásoknál a nemzet is igazat fog adni a t. pénzügyminiszter uruak azzal, hogy tömegesen fogja beválasztani a képviselőházba a mérsékelt ellenzéki antiszemitákat és függetlenségi s 48-as antiszemitákat, a kik, ha a többséget megnyerendik, gondoskodni fognak oly adókról, a melyek nem az adókkal úgyis agyonterhelt gazdaközönséget és iparos osztályt, hanem a megtollasodott s a keresztény nép rovására egyre tollasodó *zsidóságot* fogják sújtani.

Az antiszemita pártszövetkezet mozgalmi kerületekben.

Komárommegye *udvarai* kerületében a múlt hó folytában, számos befolyásos választó Kürth, Perbete, Udvard, Sz.-Péter, Szemere és Koltha községekből dr. *Komlóssy Ferenczet* felkérték, hogy mérsékelt ellenzéki antiszemita programmal vagy ő lépjen fel e kerületben, vagy pedig ajánljon nekik ilyen elvű más jelöltet. Az udvardi kerületet jelenleg ifj. Ordódy Pál kormánypárti képviseli, a ki Ehrenfeld Jakabnak, a kerület egyik új nagybirtokosának a veje.

Baranyamegye *siklói* kerületében erős mozgalom indul meg abban az irányban, hogy *Kulcsár Ernőt*, a „Nemzeti Hírlap” szerkesztőjét s a függetlenségi és 48-as antiszemita párt tagját kérjék fel a képviselőjelöltségre. Általában Baranyamegyében, mióta dr. Rácz Géza és Szendrey Gerzson a dárdai kerületet beutazták, az antiszemita párt élénk mozgalmat fejt ki, a mely a legszebb reményekkel kecsegtet e megyében kivívandó választási győzelmeinkre nézve.

Borsodmegye *mező-keresztési* kerületének országgyűlési képviselője, Majthényi Ádám, az októberi antiszemita értekezletre szinte hivatalos volt azon czímen, hogy az antiszemita központi végrehajtó bizottság értesülése szerint, kerülete határozott antiszemita érzelmű. Majthényi Ádám azonban” a végrehajtó bizottsághoz intézett levelében tudatta, hogy ő *nem* csatlakozhatik az antiszemitákhoz. Ennélfogva kerületében megindult a mozgalom az iránt, hogy ha Majthényi következetesen megmarad ezen vonakodása mellett, helyébe egy antiszemitát fognak jelöltül felkérni.

A két választókerületet képező *Kecskemét* városában f. é. október 30-án lefolyt antiszemita tüntetésről és ünnepélyről hozzuk a következő tudósítást :

Városunknak október 31-én örömnappja volt, mert a politikai okokból elítélt és 15 hónapot a fogházban kitöltött elvtársunk *Nagy Imre*, a kecskeméti antiszemita 48-as párt vezérfőnöke e napon érkezett városunkba Félégyházáról, hol sajtóvétségért közel másfél évig volt elfogva.

Sűrű tömegekben jelentkezett a nép úgy az indóháznál, mint a köri utón, hol ugyancsak felzúgott az egetverő „Éljen Nagy Imre.”

Megérkezvén a városba, dr. Rácz Géza országgyűlési képviselő, galanthai *Balogh János* kun-szent-miklósi plébános és a kecskeméti küldöttség, a vendégek a „Próféta”-hoz címzett étkező helyiségbe vonultak, hol már a kecskeméti elvbarátok várakoztak reájuk, társas ebéd tartatva, mely alatt a legszebb köszöntések mondattak s Balog Andris zenekeára húzta a szebbnél-szebb darabokat.

Ebéd után kedélyes beszélgetéssel töltötte a társaság az időt s fogadta a sűrűn jelentkező elvtársakat, kik valamennyien örömtől áradó szívvel ölelték keblükre a megszenvedett elvbarátot.

Este a vidám társaság abban a meglepetésben részesült, hogy mintegy 10-12000-re tehető ember fáklyás zene mellett sietett a Próféta elé, hol *Kovács István* pártelnök üdvözölte Nagy Imrét s bemutatta a távol vidékről Kecskemétre ez ünnepélyesség alkalmából érkezett elvbarátokat.

Első szónok Balogh János plébános volt, aki fájalmát fejezte ki Nagy Imre elvtárs szenvedése felett, találóan tárgyalta a kereszténység magasztos eszméjét, mely a kereszt diadalát helyezi kilátásba a hazát, csak kizsákmányolni szerető sakterkés felett. A nép lelkesen éljenezte a szónokot.

Utána *Rácz Géza* képviselő vette át a szót, aki ismert hazafias érvekkel beszélt, jelezve örömét Nagy Imre szabadsága felett, kifejezve reményét Kecskemét népének a jövő választáskor elérendő diadala iránt, mert Kecskemét népe azt akarja, hogy Magyarország az idők végéig Magyarország maradjon. Ez pedig csak úgy következhet be, ha az államhatalom az államban egy olyan kasztot nem tűr, a mely semmi ízében

sem magyar, hanem hasonló a hernyóhoz, a mely leeszi a fának minden levelét, hogy gyümölcstelen maradjon. Beszédében főlemlítette még, hogy Kecskemét honleányai elég kezességet nyújtanak arra, hogy e városban a függetlenségi antiszemita párt diadalra jusson. Beszéde nagy hatást idézett elő.

Ezután Mikecz József beszélt. Ecsetelte, hogy a jelen kormánynak zsidópolitikát azért kell követni, mert adósságot-adósságra halmoz, – ezt zsidók által közvetíti. Ezért óvja az ördög malmát, a bőrzét a megadóztatástól; megéljeneztetett.

Végül az ünnep hőse Nagy Imre lépett a szószékre. Megjelenésekor viharos éljennel fogadták. Perczekig tartott a zajos tüntetés, melynek lecsillapulása után elérzékenyedve kezdé el beszédjét, de mindig jobban jobban belemelegedett, s nagy hatással találkozott, midőn jelezte, hogy ő azt hitte, miszerint a szegény rab ha szabad lesz – talán nem is fog találkozni senki, aki feléje baráti s elvtársi jobbot nyújtson, és íme milyen kellemesen csalatkozott. Mert életének legszebb napját képezi e jelenet, a midőn elvbarátainak ezrei rokonszenvével találkozik. Ő a polgárok szeretetét minden kincs birtokánál többre becsüli, s ezen szeretetből merít erőt a nemes küzdelemre. Megköszönvén a megtiszteltetést, kijelenti, hogy csak addig éltesse őt az Isten, amíg azt a zászlót, melyet szerinte gyöngé kezekkel, de erős lélekkel kezébe vesz, kezén fogja hordozni. Szünni nem akaró éljenzés volt beszédére a nép részéről a felelet. Kovács István pártelnök rekesztette be az ünnepély e részét. Kirtartásra, tömörülésre hívta fel a polgárokat, mely után lassan oszlani kezdett a nagy néptömeg – míg a „Prófétá”-ban mintegy 3-400 polgár társasvacsorához ült. Nagy rész helyet nem lelvén, mint álló vendég töltötte meg a próféta tágas helyiségnek minden zugát. A társasvacsora alatt szebbnél-szebb beszédek mondtak. A fokozott jó kedélyben lévő társaság csak késő éjjeli órákban oszlott szét.

Az ünnepély a legpéldásabb rendben ért véget. Ez szolgáljon bizonyítékul arra, hogy ott, a hol a nép ingerelve nincs, semmiféle kellemtelenség elő nem fordul. E nagy mozgalom fényes tanúbizonysága annak, hogy a jövő választások diadalra fogják vezérelni az antiszemita 48-as lobogót, – mert itt a nép, alig számbavehető csekély kivétellel, – e zászlónak tántoríthatlan híve.

Egy tót lap a zsidók ellen.

A Budapesten *Zatopek Antal* szerkesztésében hetenként háromszor megjelenő „*Slovenské Noviny*” című, tót nyelvű politikai lap, a mely a Felvidéken, jeles szerkesztése miatt nagy elterjedtségnek örvend, egyik közelebbi számában a következő figyelemreméltó, s a Felvidék zsidóügyi viszonyaira is világot vető cikket hozta:

„A híres liberalizmus, a melylyel korunk olyannyira kérkedik, minden kétségen kívül legtöbbet használ a zsidóságnak. Mintha csak arra lenne teremtve, hogy virágzásba hozza a zsidó

furfangot, s hogy mellette szellemileg és aztán testileg hanyatlásnak induljon a keresztény nép.

Egy olyan országban, mint Magyarország, 640,000 (Ma már hétszázötvenezeren is vannak! Szerk.) zsidó sok, nagyon sok.

A zsidósággal már úgy kell számolnunk, mint egy hatalmas tényezővel hazánkban. Ingó és ingatlan vagyon a kezében van, ő uralkodik a kereskedelem és a gabona fölött, ennek árát ő szabja meg a saját maga hasznára. A hírlapirodalmat, mint a szellemi élet egyik legélesebb fegyverét, a zsidóság magának foglalta le.

A vagyonnak könnyű szerzését, a spekulációt a zsidó gyakorolja leginkább, gyakran a kereszténység kárára, és ennek mégsem nyílnak ki a szemei.

Elég vallásfelekezet van hazánkban, de egyik a másikkal sohasem jön ellentétbe, az Istent mindegyik a maga vallási elvei szerint imádja, s a zsidókról se ezért emlékezünk meg; – hanem azért, mert a zsidók elkülönzik magukat a keresztényektől, ezer év után se szakítottak keleti tulajdonságaikkal, a tisztátalansággal és babonával, lelkületükből nem tűnt el a vágy mások megcsalására és az embertelen elkülönözöttség.

Kóser nép ez napjainkig is, a mely tréflinek, tisztátalannak tartja mindazt, a mely a zsidó erkölcsökön kívül áll.

Addig, a míg csak politikai hibák történtek a zsidók előnyére, mi addig nem szóltunk semmit. A zsidónak nincs hazája, nincs állandósága, s a mikor érzi, hogy a föld inog a lábai alatt, világgá megy, és csak ott áll meg, a hol újra kezdheti vészes munkáját.

Nézzük csak figyelemmel a zsidót, min dolgozik ő közöttünk?

A legaljasabb üzletektől, a melyekre egy keresztény se adja magát, nem riad vissza a zsidó, csak olyanok legyenek azok, a melyek mellett valakit jól be lehessen csapni. A keresztény az ilyen gseftre nem állana reá, de a zsidó érti azt, hogyan kelljen őt szolgálatába hajtani.

Műveli-e tán a földet, izzad-e az eke után, vet- vagy arat-e? Nem! ő csak a kész gabonát vásárolja össze.

Tán a műhelyekben nehéz munka mellett liheg? Nem! Ő mindent készen megvásárol s a kereskedés a kezébe jut.

A zsidó nem fogyasztja erejét, hanem saját előnyére használja más emberek erőit.

A zsidók nem koronázott királya megkísérlette azt, hogy a zsidók saját erejükből éljenek meg. Földbirtokokat vásárolt Palesztinában, oda zsidókat telepített a világ minden részéből, de amint ezek észrevették, hogy ott dolgozniok kell, megszőktek onnét,

a földbirtokok üresen maradtak, mert senkit se találtak ott, a ki részükre a földeket megmunkálta volna.

És ha Oroszországnak nem volna semmi érdeme, az az érdeme mégis megvan, hogy az ott összetorlódott zsidóságtól tisztogatja az országot, hogy megvédje saját népét.

Szép hazánk pedig menhelyet ad ennek a kiűzött fajnak, és nem védi népét a haza ezen írj hódítói elől. Hogyha egy tót szó hangzik valahol, azonnal menydörögnek a panszlávokra, de a zsidó nyelvű fecsegés senkit se zavar. Népünk kivándorlása legnagyobb részben szinte a zsidóknak tulajdonítható. Nem dolgozni, hanem gazdagodni, az igazi jelszava a zsidóknak, s azok, a kik vagyonukkal megtöltötték már a zsidók zsebjeit, azok elmehetnek a távoli Amerikába.

Sokan beszélnek a főváros magyarosodásáról, de ha közelebről vizsgálnák a dolgot, azt találnák, hogy az nem elmagyarosodás, hanem elzsidósodás. Négy-öt fővárosi kerületben a zsidóság az uralkodó, sőt még a keresztény józsefvárosi kerületben is zsidók szervezik a választásokat.

És amint a fővárosban szemlátomást szaporodik a zsidóság, úgy hazánk felső vidékein is már rég elhatalmasodott. A városokban csak úgy hemzseg a zsidóság, és tán valamennyi között legrútábbul áll a dolog Vágújhelyre nézve, a hol e tekintetben valóban szomorú viszonyok vannak. Ott, a hol 50 évvel ezelőtt csak pár zsidó család volt, most számuk már egyenlő a keresztényekével. Ott nemsokára a prépostból rabinus lesz, a rabinusból pedig prépost. És mégis sok olyan rövidlátó tót van, a kik agyarkodnak a magyarokra, a kik pedig nekünk nem árthatnak, a helyett hogy a tót népet óva intenék a zsidóktól és azon vészthozó árucikkektől, a melyeket a zsidók a köznép közt terjesztenek.

Ez idő szerint Magyarország a legelzsidósodottabb állam Európában. Úgy állanak a dolgok, hogy egyszer már volt idő, a mikor szó volt egy zsidónak a miniszteri székre való kandidálásáról.

Szerencsére azonban közeleg az idő, a mikor a kereszténység felismeri, hogy a zsidó túlkapások ellen védekeznie kell, s ez lesz ama korszak, a melytől fogva a zsidók szerencséje és mindenhatósága lehanyaglan fog.”

Ausztriából és Németországból.

A „Judenfrage”, f. hó 1-seji számában, *Schönerer* György birodalmi tanácsi képviselőnek nyugot-csehországi agitacionális útjáról a következőkben tudósít:

„Pár hónappal ezelőtt Pikert, Krepek, Strache és társaik veszett lármát ütöttek Schönerer ellen s ellenünk antiszemiták ellen. Sok gyűlést tartottak, a melyek alapjukban csakis az antiszemiták ellen voltak irányozva; mindenütt ugyanaz a nóta járta. Ezek az urak igen jól tudták, miért tették ezt, mert politikai működésük kell hogy befejeződjék, mihelyt az ottani lakosoknak felnyílnak a szemeik, mihelyt világosan látják, mi voltaképen az ügyállás. Hisz minden állat ismeri a maga ellenségét, annyival inkább kell hogy ez legyen az eset egy oly lakosságnál, a melyről azt mondják, hogy intelligens. Eddig ezzel a lakossággal gyálázatosan bántak, mert a nemzetiségi harczot azért folytatták oly szenvedélyesen, hogy ne lássa, miként lesz napról-napra szegényebb, míg má sok a vagyonát magukhoz húzzák. Azok az urak tehát mindent elkövettek, hogy Schönerert és barátait az ottani vidékről, a melyet ők terrorizáltak, egészen távol tartsák.

Ha Schönerer már korábban ezeken a vidékeken gyűléseket tartott, a melyeket sokan látogattak, mint az augusztus 9-én Kaadenban 2000 személy, a kik mindnyájan lelkesedéssel helyeselték a tartott beszédek, úgy az október 10-kén Csachwitzban tartott gyűlés még nagyobb jelentőségű volt, mert ez Krepeknek a választókerületében lett tartva, a ki Schönerert oly sokszor kárhoztatta, – és íme, ez a gyűlés, a melyen néhány száz Krepek-párti is jelen volt, fényesen folyt le. Schönerer kifejtette a földmives osztály sanyarú helyzete fölött tett tapasztalatait és tanulmányait, és kimutatta a földbirtok roppant eladósodottságát. Azt mondta, hogy míg a földmives osztály irányában emelt igények mindig nagyobbak lesznek, jövedelmei mindig csekélyebbek lesznek. Megjelölte az eszközt is, a melynek segélyével egyelőre némi kis enyhítés tehető : a földadó leszállítása, olcsóbb szállítási díjtételek, a gabonavámok felemelése és mindenekelőtt a korlátlan birtokfeldarabolás megszüntetése és az úgynevezett homestead-törvény behozatala, (a mely szerint t. i. bizonyos mennyiségen alul a birtok végrehajtás alá nem vonható. – Szerk.) A Krepek földmives-választói látták, hogy Schönerer a lelkükből beszélt, hogy a viszonyok valóban olyanok, mint a hogy ő mondja, és mindnyájan megtértek. Mint Krepekiánusok jöttek a gyűlésre és mint Schönereriánusok távoztak onnét. Pikertnek és embereinek ezt sejteniök kellett, mert ők a maguk embereit az ilyen gyűlések látogatásától visszatartani törekedtek.

Míg ezen s hasonló gyűlések által párthiveink bátorsága nőtt, Pikert és a Krepekiánusok bátorsága fogyott, ezek és a szövetséges, zsidósajtó egyszerre egészen úgy elhallgatott, mintha Schönerer sohasem lett volna a választókerületeikben. Újra az agyonhallgatás eszközéhez nyúltak, ez az eszköz azonban a legcsalókonyabb, mert a tények egyszerre érvényre emelkednek. Minekutánna Krepek egykori párthívei egyszer látták, hogy áll a dolog voltaképen, és hogy Krepek őket eddig csak üres, semmitmondó frázisokkal tartotta, ezek a felvilágosodást bevitték mind tágabb körökbe. Ma már biztossággal lehet mondani, hogy Krepek közel áll bukásához, a, melyet még zsidó és elzsidósodott barátai se tartóztathatnak többé fel. Botor dolog is az, mikor a földmivesek egy képviselője a korlátlan iparszabadság és házaló kereskedés mellett, a földbirtok korlátlan szabad felosztása s hasonlók mellett foglal állást. Ez csak azon embereknek az érdekében van, a kik a földmivesnek szorult állapotát

kizsákmányolják, de nem áll a földművesek érdekében. A földműveseknek a képviselője pedig kell hogy a földműves osztály érdekeit képviselje.

Északnyugoti Csehországból írják nekünk: „Egy évvel ezelőtt tudósítottam Önöket, hogy a küzdelem itt északnyugoti Csehországban nehéz küzdelem igaz ügyünk mellett; – ma önökkel, bizonyára az Önök öröme közölhetem, hogy a nehéz küzdelem, a melyet én és néhány derék társam annak idején igaz ügyünkért kezdtünk, sikerrel lőn koronázva, olyan sikerrel, a melyet magunk se sejtettünk, mert antiszemitizmusunk helyes alapon nyugszik.” Ez a mozgalom ott szilárd alakokat is öltött. Létezik ott egy egyesület, a „Német népegylet északnyugoti Csehországban.” Ennek a közlönye a „Deutsche Volksschrift” Bilinben az ügyet méltósággal és ügyességgel képviseli. Az egyesület bizottsága északnyugoti Csehország különböző városaira eloszlik. Ezen egyesület vezetőinek köszönhető az, hogy legalább ez a vidék nem lesz egy második Galicziává, a hol a zsidó mindent ural, s az egész vagyont magához ragadja. Czinkostársaik itt sem hiányoznak a zsidóknak, akik azon férfiakra támadnak, és őket sárral dobálják, a kik testvéreikért küzdenek. Minekutánna nagy erőfeszítések segítségével északnyugoti Csehország németéi szilárd állást vívtak ki maguknak, a munka legnehezebb része már megvan téve, ők ezen állásukból polgártársaikat az igaz ügy fölött felvilágosíthatják. Ennek a felvilágosításnak a zsidók és eszközeik nem állhatnak ellen, mert utóvégre minden egészséges eszű ember felismerheti, mi az igazság, mi a frázis, mi jó, mi rossz. A nép elbolondítása mindenütt csak egy bizonyos időig tart. Vagy elpusztul a nép ezen elbolondítás hatása alatt, vagy összeszedi magát és széttépi azt a hálót, a melybe belefogták, mielőtt késő lett volna. „Örülünk tehát, hogy a nép ott még a legutolsó órában hozzáfogott ennek a hálónak a széttépésére.”

A bécsi „*Sonntagsruhe*” pedig egyik legutóbbi számában a németországi antiszemitizmus állásáról a következőket írja:

„Berlinben október 4-kén egy antiszemita gyűlés tartott, a mely szinte azt bizonyítja, hogy a német birodalmi antiszemitizmus mégsem alszik oly mélyen, mint a hogy némelyek hiszik vagy elhitetni akarják. A szónok dr. Böckel egyebek közt azt monda, hogy különösen *Hessenben* arra készülnek, hogy legközelebb antiszemita képviselőket választanak be a birodalmi gyűlésbe. A zsidó kérdést újra meg újra tárgyalni kell a parlamentben, s újra meg újra fel kell vetni a parlamentben. Nemzeti becsületbeli kötelesség – kiált fel szónok, – antiszemitának lenni. A Rotschildháznak Ausztria-Magyarország, Németországnak ez a szövetségese, a zsebében van. A német birodalom tehát, ha Franciaországban az Orleansok, a kik mögött a Rotschildház rejtőzködik, uralomra jutnának és aztán háborúra kerülne a dolog Franciaországgal, súlyos helyzetbe jutna. Mert a zsidók a királyai korunknak. A gyűlés a szónok fejtegetéseit viharos tetszéssel fogadta.”

A zsidóknak minden áron háború kellene.

Már gyakrabban kiemeltük, hogy a zsidóknak okvetlenül háborúra van szükségük, mert biztosan számítanak arra, hogy a

harci zaj között az üzelmeik és uralmuk ellen irányuló áramlat elnyomatik. Mihelyest tehát két birodalom között a legkisebb differenciák is forognak fenn, a zsidók azonnal egész erővel háborúra izgatnak. Jelenleg Bulgária miatt van így. Az osztrák zsidók e tekintetben még a német zsidókon is tútesznek úgyannyira, hogy Bismarck lapja, a „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” kemény megrovásban kellett hogy részesítse őket, ezt írván : „Semmiféle, látszólag bármily szilárd barátsága az uralkodóknak, semmi rokonszenve és érdekközössége a lakosságnak, semmi szövetszersződés sem tudná csak hónapokra vagy hetekre is megakadályozni azt, hogy egymás ellenségeivé ne legyenek s egymásra ne rohanjanak, hogyha a hírlapoknak a kormányok elhatározásaira befolyásuk lenne. Az ily megjegyzésre a „Neue freie Presse” és „Neues Wiener Tagblatt” című bécsi lapok legutóbbi cikkei készítenek. E lapoknak ama szükséglete, hogy az Európának jelenleg egyedüli két, igazán barátságban levő nemzete között, az osztrák és magyar és a német nemzet közt a békét zavarja, rendkívüli erős kell hogy legyen, hogyha az ember a kifejezések azon szónoklati szenvedélyessége után Ítélni, a melylyel ama lapok a német politikáról s ennek Ausztria-Magyarország érdekével manapság való ellentéteségéről beszélnek.”

Azelőtt a zsidólapok Ausztria-Magyarország különböző népeit hecczelték egymás ellen; mi antiszemiták azonban ezen tizeimet kellőleg megvilágítottuk, úgy hogy a zsidók többé nem úzhattak vele geseftet. Most kárpótolni akarják magukat azzal hogy két nagy birodalmat akarnak egymás ellen hecczelni. Hisz magának Bismarcknak a közlönye írja azt, hogy ha ezeknek a hírlapoknak befolyásuk lenne a kormányokra, barátság nem maradhatna? fenn ezek között.

Sajnos, volt Ausztriában egy idő, a liberális uralom virágkora idején, a mikor ez a sajtó hatalmas befolyást gyakorolt a kormányra és a parlamentre, s ezen befolyása által fényes üzleteket csinált, a melyeknél óriási összegű pénzeket nyert. Mily vészes volt azonban ez a befolyás minden téren, kitűnik most minden téren. A helyett, hogy a zsidók szemben azon bajokkal, a melyeket csináltak, töredelmesen és bűnbánólag egész csendesesen és nyugodtan viselnék magukat, még rútabb üzelmeket csinálnak, és a két egyedüli becsületes barátságban levő nemzetet egymásra akarják hecczelni. A „Nordd. Alig. Zeitung” igen helyesen mondja, hogy ennek a zsidó szükségletnek rendkívüli nagynak kell lennie. Mert hát a zsidók ezt a jó alkalmat nem akarják kezeikből kisiklani engedni. Hisz a zsidóknak a tüzet szítaniok kell, hogy a népek ébredését elnyomhassák; azért van a zsidók sajtóbeli rohama. Min-

den ütegek szólnia kell, – a zsidók azonban hiába lötték el puskaporukat.

Szemben a zsidólapok ezen üzemével kérdeznünk kell, hogy áll hát voltaképen a dolog az ő békeszeretetükkel? Hisz a zsidólapok addig, a míg szédelgésüket akadálytalanul folytathatták, a háborút mindig kárhoztatták, és rajongtak az örök békeért. Hogy megtámadták annak idején Moltket, mert ez azt mondta egyszer, hogy háborúk mindig voltak, mióta a világ áll, s lesznek a jövőben is, – és most ezek a zsidólapok sürgetik minden áron a háborút. Hol van itt a következetesség, a szilárd jellem, hol marad a becsületérzés? Ezek már rég eltűntek, és a szemtelenség által lőnek pótolva. Ha ez az eset a zsidólapoknál, persze nem következik ebből, hogy mi az öslakók is elfogadjuk ezt, s belenyugodjunk abba, hogy frázisok által elbolondítani engedjük magunkat. Ha a zsidóknak béke kell, mert a „Geschäft” a legszebb folyamatban van, akkor kárhoztatják a háborút. Alig zavartatik azonban egy kicsit ez a gseft, vagy ha a zsidóknak félniök kell attól, hogy ezen üzleti eljárásuk miatt felelősségre vonattathatnak, akkor teljes erővel háborút akarnak előidézni. A háború ma a zsidók egyetlen reménye, a népeknek a zsidók érdekében egymást szétmarczangolniok kell, a zsidók pedig muzsikálnak hozzá.

Amint továbbá a „Nordd. Allg. Z.” mondja, a zsidók ezen hecczelődés mellett mindenféle komponálásokkal, elferdítésekkel és vádaskodással éltek. Hát ezen mi nem csudálkozunk, hisz ez a régi taktikájuk, így tettek mindig velünk antiszemitákkal is. Hányszor nem lettünk vádolva azzal, hogy a békét zavarjuk, mert a zsidók, üzemek megvilágítását már a béke megzavarásának jelentették ki, és ezt sokan el is hitték nekik. Ma pedig a kormányoknak magukon kell tapasztalniuk – micsoda üzemeket csinálnak a zsidók. De milyen kíméletesen bániak el a zsidókkal! Vádaskodásaikat helyreigazítják, és legfőlebb azt mondják nekik, hogy, ha ezeknek a hírlapoknak a kormányokra befolyásuk lenne, valamennyi kormány ellenséges lábbon állana egymással.

A zsidó érdek ma a háborút és a német-osztrák-magyar szövetség felbontását követeli, s ekként a zsidó sajtó kártékonyága újra minden irányban kitűnt.

Judenfrage.

Ismét a zsidó pálinka.

A társadalmi életre nagyon szomorú világot vet azon megdöbbenő esemény, mely folyó évi április hó 24-én esti 6 órakor *Bodajkon* (Fehérmegyében) történt. Ugyanis:

Móder Béla 9 éves, Kolarik János 8 éves és Palkovits János 11 éves gyermekek, bodajki lakosok azon gondolatra jöttek, hogy ezen helységben levő Spitzer M-féle zsidóboltból 5-6 kron pálinkát vegyenek, 16 krajczár levén a pálinkának literje. Megittak 3 decilitert, – s miután ráadásul a pálinka rühes zsidók fürdőlevéből, varangyékos békaléből, bundaszörből és vitriolból készített műpálinka volt, Móder Béla másnap, folyó évi április hó 25-én reggeli 9 órakor borzasztó mérgezési tünetek és nagy kínok között a szülők felejtethlen és életfogytig tartó keserűségére és bánatára meghalt!

A meghalt Móder Béla felbonczoltatván, alkoholmérgezés találtatott, a holttest eltemettetett; a hulla bonczoláson kívül semmi más nem történt; – ugyanis, – a mi a halál oka volt – az undorító pálinka, vizsgálat tárgyává nem tétetett a pálinka minőségéről és olcsóságáról hírhedt Spitzer M. . . .-nél; – hanem a fenti Kolarik János 8 éves gyermek ellen emberölés miatt a bűnvizsgálat erélyesen (?) megindítatott; azért pedig Kolarik János ellen, mert állítólag ő volt az, ki a pálinkát beledictálta a szerencsétlen Móder Béla pajtásába!

F. évi október hó 9-én volt a végtárgyalás; – az igen tisztelt törvényszék belátta azt, hogy vádlott ártatlan s tettének következményeit felfogni és megítélni képtelen levén, a vádlott 8 éves Kolarik János felmentésével hozott meg az ítélet, igen helyesen.

Úgyde, hangzott a törvényszéki bírák ajkairól s a néhai Móder Béla jelenlevő édesanyja előadásából az is, hogy ezen elhalálozásnak egyedül a zsidó gonosz pálinkája volt az oka; de mert a hullabonczolás alkalmával semmi vizsgálat nem tétetett a pálinka minőségére nézve, vizsgálat tárgyává tenni a pálinka minőségét és Spitzer M-t bűnperbe fogni lehetetlen.

Az elhaltak, valamint a vádlott 8 éves Kolarik Jánosnak édes anyja együttesen elmondták, hogy nem a pálinka mennyisége, hanem a pálinka minősége okozta Móder Bélának halálát; – mert e miatt többször lett már vizsgálat indítva Spitzer ellen; és többször lepecséltettek hatóságilag pálinkás hordói; – de végre is a zsidónak hajszála sem görbülvén meg, a keresztény nép megrontására az igen olcsó (?) s a nép életére végveszélylyel járó pálinkáját folyton akadálytalanul méri.

A most röviden vázolt esetből is a nép meggyőződött, és ebbeli meggyőződését sokáig fenn tudta tartani; – de a keresztény nép – ha a zsidó a hátán dohányt vág is, könnyen felejt; – így történt ez most is, hogy Spitzer zsidó pálinkás azt a hírt igyekezett elterjeszteni, „hogy a szép, egészséges, piros Móder Bélát *gutaiítés érte*, (!) (mert megjegyzendő, hogy a fiú ritka szép, egészséges, pirosnak ismertett mindenki által) – s ennek bekövetkezni kellett volna, ha soha pálinkát nem ivott volna is.”

Ilyen a mi keresztény népünk, – a zsidónak a rühes pálinkájáért mindent készpénznek vesz, és minden szavát elhiszi. Pedig melyik keresztény ember látott még zsidót, ki a műbört és műpálinkát élvezné?!

Azzal takarózik, – hogy ezt vallása tiltja, miután a zsidó csak kóser bort és pálinkát ihatik meg.

Forduljunk el tehát a zsidóktól testestől-lelkestől, mert higgye el a keresztény közönség, hogy a zsidó műbornak és különösen a zsidó műpálinkájának romboló hatását testben és lélekben kiszámítani lehetetlen.

Úgy látszik Bodajkon még nem ismerik az országszerte megbotránkozottatolnai esetet, – a hol a koszos, rühes zsidók a törköly első felmelegedésében rendesen fürödtek; – és az ekkép készített zsidólevet a kereszténység számára szétküldték.

Szendrey Gerzson.

A zsidó barátsága.

Nem többé fájdalommal, inert azon rég túlestem, de utálattal nyúlok a tollhoz, hogy leírjam azt, a mit ígértem, s hogy *intő példaul* szolgáljon – mert a ki zsidóval valamit kezd, mindég résen legyen, s ha 10 évig is lesz háborgatlan üzleti összeköttetésben, a 11-ikben meg fogja bánni, a mint azt K. L. barátom sógora D. úr tapasztalta, ki 10 éven át volt egy híres gabnakereskedő czéggel összeköttetésben. A 11-ik évben 8 waggon gabonát küld neki, s alig hogy átvették a ház *megbukott*, s D. úr egész pénzét vesztette.

De nemcsak az üzleti dologban, de ha lehet minden társalkodást a zsidóval kerülje az ember, mint a mérges kobrá-ét, mert előbb-utóbb megmar, s lesi évekig a kedvező alkalmat, a mint azt én tapasztaltam, kinek apját tönkre tették a zsidók s ki már azon okulhatott (mert apám mindég zsidó protektor volt) és csak az bosszant még, hogy már érettebb korban történt rajtam.

1879-ben lejöttem P. megyének egyik vidékére, a hol kevés az úgynevezett intelligencia, s a nagybirtokosok rendesen bérbeadják birtokaikat s alig 2-3 kezelő házilag.

A jegyző D. L. bemutatott nekem egy igen jó modorú úri embernek látszó egyéniséget, a ki jó modorával s igen practicus nézeteivel nekem igen megtetszett. – D. L. egy távoli osztályos rokonom nagybirtokának bérlője s annál inkább bíztam benne, és kivüle senki sem ecsetelte az ottani körülményeket oly hüen, – nyílt modora egészen megnyert s a mit ő mondott, bevált igaznak és gazdasági tekintetben is igen nagy helyismerete nem kis hasznomra vált.

S lassanként *barátok* lettünk – szabad időnket együtt töltöttük – és habár egyik-másik figyelmeztetett D. jellemére, – én mindég pártját fogtam, s mivel üzleti összeköttetésben sohasem állottunk, kivéve, hogy apró szívességeket tettünk egymásnak, mint az szomszédok között szokásos, (ő hozatott nekem a Dunáról a tanyámra szükséges sindelt, én adtam revanche gyanánt 64 fontos probstei-zabot vetőmagnak stb.) de ghescheft sohasem volt.

Miután így alkalmam volt D. urat kiösmerni, házánál egyszer ő felhevülve fajtáját magasztalta és kibújt lassan a szeg a zsákból; egyszer ezt monda: „Az Andrassy is semmi, ennek is a szekretáriusa is csak a lelke mindennek, s ez is *zsidó*.” ekkor láttam a túbizakodottságot, hogy velejében ezen exbarátom is csak zsidó, kezdtem visszahúzódni úgy, hogy hónapokig nem látogattam meg, s annál jobban esett, hogy ő meg-meglátogatott, befordulva hozzám, mikor D. V.-ről a pusztára menve, tanyám mellett elhajtott.

Ekkor történt, hogy én halálos betegségbe estem, úgy, hogy $\frac{1}{2}$ évig alig tudtam mozdulni, s csak Pöstyén hozott némileg a mankóra; – de még oly gyenge voltam, hogy nem mehettem ki, mikor hallám,

hogy cselédjeim a búzát a padlásról lopják; ezt érezve nem volt elhagyatottságomban kellemes és kedves helyzetem s mégsem lankadtam, tovább gazdálkodtam, remélve, hogy jövő évre vagy Pöstyén egészen felsegít, vagy alkalmas bérlő találkozik.

Sajnos, egészségem igen lassan tért vissza, s a pusztán a helyzet tarthatatlan vala, részint a gazdasági válság már észlelhető volt, másrészt a budgeten felüli kiadások kimerítettek. – Ekkor jön D. L. és mondja: „Mit gondol már szomszéd úr, hiszen nem viheti tovább, adja bérbe bárkinek, de ily betegen nem gazdálkodhatik,” úgyszólván elhatározásom napján, a midőn magam határoztam bérbe adni. „Ne búsuljon druzsám íram, mondám, holnap bejövök önhöz, s majd rendbe hozunk mindent.”

S másnap bejöttem D. V-re D. L-hoz s szerződést kötöttem vele, a mit ő stilizált s én csak azon megjegyzést tettem sajátkezűleg hozzá: „D. L. úrnak nem szabad a birtokot albérletbe adni.”

S még egyszer csengnek felejthetlenül fülemben D. L.-né szavai, a ki valószínűleg a minden nőnél természeti előrelátó tehetséggel, úgy lehet mondani ösztönnel bírva, ezeket monda férje előtt nyíltan „Ne tegye ezt *B úr, ez tán* a barátság felbomlását vonhatná maga után.” S mi történt? – Alig volt a szerződés 2 hétig aláírva, D. L. úgy nyilatkozott, hogy majd lesz jövedelem a pusztán, csupa spárgát és karfiolt ültet rajta, s úgy tournirozta ügyesen a dolgot, hogy ezen exbarátom, a kit úgyszólván én lanciroztani a társaságba, nekem köszönhette, hogy Németh Berczi megválasztatása alkalmával, ő maga Németh Berczi, Hermann Ottó, Verhovay stb. nála megvacsoráltak, őt tisztelték meg jelenlétökkel, mivel én ajánlottam őt Simonyi Ernőnek, mint a 48-as párt hívét s e szerint szerencsétlenségre indirecte alkalmat szolgáltatam neki, hogy magát Jankovics Miklóson megboszulhassa azért, hogy az ő apjának hamisított borait kibocsájtatta az utcára. Hát ezen nemes ős ivadéka, az én exbarátom, oly ügyesen tudta vinni az ügyet, hogy én, ha nem akartam tönkre menni egészen, 14,000 frton kelle eladnom 20,000 frtot érő kis pusztámat, s neki azonkívül még, minthogy 800 frtot kölcsönzött, 8 hét múlva 1200 frtot kellé fizetnem. – Ezt köszönhettem a zsidó barátságának!

Szécs, november hó.

Bossányi L.

Aphorizmák.

(Frej Tamás után)

Az antiszemitizmus se nem konzervatív, se nem liberális a mai értelemben, – és mégis egyúttal mind a kettő Az antiszemitizmus egy, a legjobb értelemben vett liberális eszme, a mennyiben a nép valódi szabadságáért küzd, a mely a zsidó pénzuralmi vágyak által veszélyeztetve van. A zsidó a maga kizárólagos lényével, faji elkapottságával, fájának „kiválasztottságába” vetett hitével, lelkiismeretlen gazdagodási, kizsákmányolási és uralmi vágyával a népszabadságnak egyenesen a leggonoszabb ellensége, s azért a valódi szabadelvű embernek első sorban – a zsidók ellenfelének kell lennie. Az antiszemitizmus azonban egyúttal alapjában konzervatív is, mert síkra kél a letelepedett európai népek

egészséges állapotainak fentartására, s minden viszonyaiknak szilárdsága és állandósága mellett, az állhatatlanul a földkerekségen ide-oda költöző nomád szemita fajnak forradalmi és felforgatási vágyódásai ellen, a mely nomád szemita faj se becsületet, se hazát nem ismer.

Az antiszemitizmus kitűnő emeltyű a nemzeti öntudat felébresztésére és erősítésére, valamint egyáltalán népünk politikai nevelésére. Az idegen zsidó elem iránti ellenszenv által sarkallva, a zsidóellenes egyén mindenekelőtt saját nemzetének természetét jobban becsülni és saját nemzetének tulajdonságait, az összetartozási érzet erősödését ápolni tanulja. Továbbá a zsidó veszedelem felismerése őt a gazdasági, társadalmi és politikai fejlődés problémáiba való belemélyedésre ösztönzi. Bizvást állíthatjuk, hogy a legjobb antiszemiták egyszersmind a legjobb hazafiak és a legjobb politikusok is lesznek.

A lelkészkedéshez az ember vagyoni jóléte iránti gondoskodás is tartozik. Capistrano igen helyesen mondja, hogy „szegénység és erkölcsi elsatnyulás ugyanazonosak; minél szegényebb valamely nép, annál gyávább, erkölcstelenebb és gyámoltalanabb lesz az.” Persze e pontban is találkoznak a szélsőségek. Tulbőség és dobzódás ép oly biztosan visznek az erkölcsi gyámoltalanságba, mint a folyton éhenhalással küzködő nyomor. Minél inkább kifejlődik tehát a két véglet, annál inkább egyek a legfelsőbb és a legalsóbb osztályok – a korrupcióban.

A lelkészeknek tehát figyelmüket egy mérsékelt jólétnek valamennyi néposztályban való fentartására kellene fordítaniok. A lelkészeknek mindenek előtt – nemzetgazdáknak kell lenniök.

*

Azoknak a koponyáiból, a kik a zsidó kizsákmányolás és zsidó dúló gazdaság folytán általánosan elterjedt nyomor folytán kétségbeesésbe, büntettekbe és halálba lönek kergetve, egy pyramist tudnánk építeni, – a mely impozánsabb lenne, mint Verescsagin háború-apatheozisa, – egy emlékoszlópa a zsidó „kultúr szorgalomnak”, – a melynek láttára maguk annak előidézői is visszariadnának.

A helyzethez. *)

Társadalmi kérdéseink közül a zsidókérdést tűztük ki⁷ – mint a melynek a napirendről tulajdonképen nem volna szabad levétetnie, – hogy annak tárgyilagos megvitatását lehetőleg eszközölhessük.

Voltak idők, amikor e kérdésről tartózkodás nélkül alig lehetett beszélni, ha az ember korszerűtlen nem akart lenni, – és fájdalom, mai napság is sokan vannak, kik e tárgyról sajtáságos elfogultság nélkül vajmi ritkán szólhatnak.

Pedig ha valami, úgy e téma az, melyről hallgatni lehetetlen, mert hiszen a napnál világosabban áll előttünk, hogy a társadalom ki-

*) Az „Esztergomi Közlöny”-ből.

fejlődése elé semmi sem gördíthet oly veszélyes akadályt, mint éppen a zsidó-terjeszkedés; – a dolog életképessége sehol nem talál oly biztos alapot, mint saját fönnállásának feltételeiben és a napról-napra halmozódó adatokban, melyek egészen fölöslegessé teszik, – majdnem szűköstelenítik a bizonyítás részleteibe bocsátkozni.

Az egész kontinensen belátták már az antiszemitizmus szükségességét, és maga e tény is egy fontos lépés a magasztos cél felé, hová közös érdekeink vezetnek. Egyedül Franciaország volt az, hová a zsidók nyugodt tekinteteket vethettek, mert ott az antiszemitizmusnak – hiedelmük szerint – nem volt jó talaja; azonban okoskodásuk téves fölfogását az idő immár halomra döntötte.

Mert a Drumont világraszóló művének megjelenése óta azok is, kiknek lelkébe még a kétely avagy közömbösség folytán színleges nyugalom térhetett, határozott állást foglaltak, – sőt ez állásnak magaslatán talán szilárdabban állanak, mint minmagunk, vagy más küzdő nemzetek!

Korunk a nagy eszmék keresztülvitelének magasztos feladatát tüzte maga elé, s a divatossá vált nagyzási hóbortnak talán még ez az egyedüli jó oldala. A felvilágosodottság áldozatainak első vértanúi bizonyára a szemiták irtóhábortjából kerültek ki.

A zsidónak sajátlagos természete a jelen anyagi korszellem legelső alapját teremte meg, – s materialis haladásunkban kétségkívül a zsidó-terjeszkedés játsza a főszerepet. Mert nemzetünk regényes és az idealizmus felé hajló természete aligha engedett volna valaha az újabb áramlat emésztő hatásának, – ha egy olyan mindent fölforgató elem nem jön segítségül, amelynek originális föladatai, már természet szerint is, az újabb modern iránynak praesjudikáltak!

Édes magyar hazánk a pénz és a készfizetés tekintetében állandóan szükségét vallott, mely körülmény leginkább adhatta a zsidó uzsora és jövedelmezés kényelmes eszközét

És azokat az utakat, melyek a szemiták terjeszkedése elől legbiztosabb menedékül szolgálhattak, – régen betemette a zsidó pénzesládák odaállított akadályai. Ha lett is volna hangosan fölhangzó jajszó, idejekorán el tudta hallgattatni ezt a zsidók orvosságának aranycengése!

Konokság, következetesség, önmegtagadásnak színlelt állhatatos ravaszság, – mindenkifölött pedig bosszúvágyból és meggazdagodási viselkedésketegből, kincsszomjából eredetű üzérkedési szellem; – ez jellemezheti legteljesebben az emberiség ezen vampyrjainak programját, – melynek részünkről megfigyelése a leggyalázatosabb eredményekre vezethet! Lásuk csak:

Némelyek szerint – és igen helyesen – az emberi nem ezen vérszopóinak rendszerint kétféle fajtája van. Az egyik fajta a szegény, földhözragadt, adófizető nép soraiból szedi áldozatait, – a másik – és ennek feladata, fájdalom, sokkal könnyebb, – a birtokos, előkelő osztályból ragadja zsákmányait, – pusztítja a nemesi birtokokat, a hazárdjáték szenvedélyétől, vagy az iszákosság megfőkezhetetlen bűnétől elvakított nemesi osztályt, – hol a társadalmi bűnök, sokszor a véletlen csapások eszközölhetnek pénzzavarokat, melyek a kincsszomjas uzsorás ragadozó céljait még jobban elősegíthetik!

Akár egyik, akár másik esetet véve bizonyítási eszközü, az anyagi bukás előrelátható. Mert hiszen a terhes munkának elviseléséhez – kényyszerítve – fölhasználta pálinkaital a földművelőnek nélkülözhetlen segítségként tűnik föl; s a legtöbb esetben nincs aki őt ezen szomorú tévelygtől megszabadítsa,

Alakulnak ugyan mértékletességi egyesületek, de ezeknek rugója nem mindenkor elég erős. Ha – nézetünk szerint – a czélt biztosra akarjuk venni, nem elég egyeseknél, avagy a megkezdett munka első eredményénél mindjárt megállapodni, annál is inkább, mert az ily látzólagos jó eredmények tapasztalás szerint alig hoznak kellő sikert. Szükséges – sőt egyedül biztos – az egész községet meghódítani, vagy egyelőre legalább az előkelőket; – tudnivaló ugyanis, hogy a közvéleményt leggyakrabban ezek alkotják. Ha a falunak előkelői sorakoztak, akkor a jó ügy nyerve van!

Hiszzen a falu alsó osztályai nagyobbára a felsőbbektől, a jómóduaktól várják a szót. Ha a hangadók szokásba veszik a mértékletességet, – a többi fórum eo ipso nem fogja már perhorreskálni.

Ezeket az elveket nem bírjuk eléggé az alakulandó egyesületek becses figyelmébe ajánlani.

Ami pedig az előkelő társadalmi osztályok befolyásolását illeti, azt a napilapok igen sokszor fölszínre hozták. Egy Hay Bernát és más hasonló vérszopók oly borzalmas részleteket engednek a nyilvánosság elé, melyek a jogos felháborodás és méltó undor hasonlíthatlan érzetét költetik föl bennünk, s lelkünk mélyében az utálat és fájdalmas részvét vegyes indulatait támasztják és az ámulatteljes borzalomnak adnak helyet!

Sajnos, hogy a figyelmeztetések végtelen sorozata éppen ezen kasztok előtt marad eredménytelen, s a falra hányt borsó históriáját juttatja eszünkbe.

Pedig itt az utolsó határidő, mikor e kérdéssel behatóan foglalkozni szükséges, hacsak azt nem akarjuk, hogy a zsidók a nyakunkra nőjenek! És talán semmi sem bizonyítja fényesebben az antiszemitizmus életképességét, mint hogy a tömörülés már hét éve izmosan tartja magát, és az antiszemita párt immár ugyanez idő óta küzd a harcztér kétes síkjain. Fegyverei elé számtalan akadályok esvén.

Az életrevaló dolgok próbaidejét kiállotta s óhajtagó volna, hogy minden polgár erejéhez képest kiállana a nehéz küzdelemre. A–r.

Levelezőlap.

Baranyavárra. Becses útmutatásait figyelembe fogjuk venni a kerületekhez legközelebb intézendő felhívásban.

